Asiantuntijalausunto

Date: 9 September 2025

Our Ref.: 2025/1086/OEC/VCO/CAC/MLE

Contact: **Marko LEVONEN**
Criminal Intelligence Officer
INTERPOL Crimes against Children Unit
200 Quai Charles de Gaulle, 69006 Lyon, FRANCE

Eduskunnan Lakivaliokunta
lav@eduskunta.fi

Your Ref.: Lakivaliokunta 12.09.2025 klo 09.15 / HE 61/2025 vp / Asiantuntijapyyntö

Subject: **Kirjallinen asiantuntijalausunto Eduskunnan Lakivaliokunnalle**

JOHDANTO

Työskentelen INTERPOLin Crimes against Children yksikössä, mutta tämä lausunto on annettu yksityisenä henkilönä perustuen ammatilliseen asiantuntijuuteeni liittyen lasten hyväksikäyttö- sekä vakavaa väkivaltaa sisältävän materiaalin sisältöön ja käsittelyyn.

TILANNEKUVA

Lapsi-ikäisiin kohdistuvaa väkivaltaa sisältävä kuva- ja videomateriaali ilman seksuaaliseen hyväksikäyttöön viittaavia elementtejä (Non Sexual Child Abuse material, ”NS-CAM”).

Lapsi-ikäisiin kohdistuvaa väkivaltaa sisältävän kuva ja videomateriaalin esiintyminen on huolestuttavassa nousussa ja ilmiöön on kiinnitetty erityistä huomiota INTERPOLin Crimes against Children yksikössä.

Kuva- ja videomateriaalissa esiintyvä väkivalta on useassa tapauksessa hyvin säälimätöntä ja julmaa, joka äärimmäisenä johtaa jopa lapsen menehtymiseen.

Em. materiaalin määrän nousun ovat havainneet myös INTERPOLin jäsenmaat ja lasten hyväksikäyttöjä tutkiville yksiköille suoritetun kyselyn mukaan 72% vastanneista ovat työssään havainneet NS-CAM materiaalia. Lähteinä korostuvat tietoteknisiin laitteisiin suoritetut etsinnät sekä tietoverkoissa suoritettu online -monitorointi.

Vahvistetusti tekoälyllä luotua synteettistä väkivaltamateriaalia ilman seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvää sisältöä ei ole vielä havaittu.

Lasten hyväksikäyttöä sisältävä kuva- ja videomateriaali

Kuva ja videomateriaalin määrät ovat tasaisessa nousussa. Tämä havainto on tehty niin Crimes against Children yksikössä, kuin myös jäsenmaiden poliisiyksiköissä. Kotietsinnän tuloksena kohdehenkilön tietoteknisiltä laitteita saatetaan ottaa haltuun kymmeniä- tai jopa satojatuhansia lasten hyväksikäyttöön liittyviä kuvia sekä videoita.

Lasten hyväksikäyttömateriaalia on hyvin laajasti tarjolla niin avoimessa verkossa, kuin ns. pimeässä verkossakin.

INTERPOL Crimes against Children Unitilla on 14 vuoden kokemus lasten hyväksikäyttösivustojen tunnistuksesta avoimessa verkossa (INTERPOL “Worst Of” List of domains – IWOL[(1)]).

Viimeaikaista avoimen verkon kehitystä kuvaa järjestelmän toiminnasta kerätty statistiikka.

Vuosi	*Tunnistettuja kriteerin[(2)] mukaisia lasten hyväksikäyttö-materiaalia sisältäviä verkkosivuja*
2022	*4693*
2023	*7427*
2024	*10412*

Kysyntä lasten hyväksikäyttömateriaalille on suurta, josta on esittää tuore esimerkki: Nimeltämainitsematon maa (5,5milj asukasta), yhden palveluntarjoajan statistiikka kesäkuun 2025 ajalta ja tuona aikana 135.000 tunnistettua yhteyspyyntöä INTERPOLin tunnistamille vakavaa lasten hyväksikäyttömateriaalia sisältäville verkkosivuille.

Pimeän verkon puolelta tunnistettiin 2024 loppuvuoden aikana lähes 50.000 vakavaa lasten hyväksikäyttömateriaalia sisältävää verkkosivua.

LAUSUNTO

Väkivaltakuvauksen hallussapito

Viitaten erityisesti lapsiin kohdistuviin vakavaa väkivaltaa sisältävien kuva- ja videotallenteiden yleistymiseen väkivaltakuvauksen hallussapidon kriminalisointi on perusteltua.

Lakimuutoksessa tulee huomioida ja kriminalisointiin sisällyttää sellainen synteettisesti luotu kuva- ja videomateriaali, joka todenperäisyyttä ei kyetä varmistamaan.

Törkeä lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapito

Törkeän tekomuodon säätäminen lasta seksuaalisesti esittävän materiaalin hallussapidolle on tärkeää ja kannatettavaa.

Rikostutkinnan yhteydessä tavattava lasten hyväksikäyttömateriaali vaihtelee suuresti, niin sisällöltään kuin määrältään, joten on luontevaa, että myös teon moitittavuudella on eri asteita.

Kommentit koskien ankaroittamisperusteita.

1. Aivan kuten esityksen perusteluissa mainitaan tarkkaa uhrin ikärajaa ei tulisi asettaa. Kokemukseni perusteella lapsi-ikäisten henkilöiden iän arviointi kuva- ja videomateriaalin perusteella on joissakin tapauksissa äärimmäisen vaikeaa, etenkin kun lapsi-ikäinen henkilö alkaa saavuttamaan puberteetin kehitysvaiheen.

2. Esitys ankaroittamisperusteen soveltamisesta siten, että ei edellytettäisi vakavaa väkivaltaa sisältävän rikoksen todellista tapahtumista vaan realistinen vaikutelmakin olisi riittävä, on hyödyllinen. Lasten hyväksikäyttömateriaalia ei juurikaan kuvata studio-olosuhteissa tarkkarajaisia kuvakulmia suunnitellen.

3. Huomattavan suurta määrää tai pitkän ajan kuluessa hankittua lasten hyväksikäyttömateriaali on kannatettava ankaroittamisperuste, kuten myös em. materiaalin käyttö vaihdannan välineenä. Myös perehtyneisempi tapa suojata sekä hankkia materiaalia puolustavat ankaroittamisperustetta.

4. Ei kommenttia.

09.09.2025

Lyon Ranska

Marko Levonen
Criminal Intelligence Officer

(1) INTERPOL ylläpitää ja listaa verkko-osoitteista, joiden sisällön on todettu olevan vakavaa lasten hyväksikäyttö materiaalia. INTERPOL säilyttää verkkosivustojen sisällön todisteena hetkestä, jolloin sivusto asetettiin listalle. INTERPOL “Worst Of” List of domains listaa käyttävät lukuisat organisaatiot ja yritykset ympäri maailman verkkoliikenteen suodattamiseen.

(2) INTERPOL “Worst Of” List of domains kriteeristö:
   a. Oikea lapsi (ei kuvamanipulaatio, anime jne).
   b. Iältään alle puberteetti-ikäinen (vastasyntyneestä noin 13 ikävuoteen).
   c. Sivuston media sisältää vakavaa seksuaalista aktivitettia.
   d. Sisältö on vahvistettu kolmen erikoistuneen tutkija toimesta em. kriteeristön täyttäväksi.

Encl.